

Nr. 12(100)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2019. gada 2. decembris

GADU NOSLĒDZOT

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Ir sācies gada pēdējais mēnesis, kad liela daļa sabiedrības ir svētku gaidās. Tādos brīžos nevilus jāsāk domāt par gada laikā paveikto.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkai šis ir bijis interesantu notikumu pilns. Esam realizējuši vērienīgu Latvijas valsts simtgades projektu «Klusie vēstures veidotāji», izdevuši jaunu informatīvo materiālu «Gaisma», organizējuši neredzīgi-nedzirdīgo dienai veltītu semināru «Esi atvērts pasaulei!», realizējuši Lāčplēša dienas pasākumu ar lekciju, lāpu gājienu un koncertu, kā arī, ar Kultūras ministrijas finansiālu atbalstu, izstrādājuši jaunus bibliotēkas reklāmas materiālus visām pielāgotās literatūras mērķgrupām. Materiāli tika izsūtīti visām novadu galvenajām bibliotēkām. Tāpat esam strādājuši pie jaunās

bibliotēkas mājaslapas, kas savu darbību uzsāks jaunajā gadā.

Pateicoties Kultūras ministrijas finansiālajam atbalstam, tika iegādāta nepieciešamā tehnika, lai gada izskaņā bibliotēka varētu uzsākt pati iesiet grāmatas Braila rakstā, kā arī reproducēt grāmatas palielinātā drukā.

Domājot par nākošo gadu, bibliotēka apzinās, ka ieguldītais darbs sabiedrības informēšanā par pielāgotās literatūras pieejamību nebūt nav galā. Esam apņēmības pilni turpināt informatīvās aktivitātes arī jaunajā 2020. gadā.

Bibliotēkas mērķis ir sasniegt pēc iespējas lielāku lasītāju loku, kam šāda veida literatūra ir nepieciešama, lai nodrošinātu viņu tiesības uz informāciju. Tas attiecas arī uz bērnu un jauniešu auditoriju, par kuru domājot, nākošā gada reprodukcijas nodaļu darba kārtībā ir iekļautas grāmatas tieši šim segmentam.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

SVĒTKUS PROTAM SVINĒT

Iveta Skapste

LNerB Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja

Tāpat kā daudzviet, arī Jelgavas filiālbibliotēkā oktobrī atzīmējam Starptautisko

Baltā spieķa dienu, kas pasaulē kļuvusi zināma kopš 1980. gada, bet Latvijā kopš 1991. gada. 17. oktobrī visi interesenti tika aicināti uz pasākumu «Pamani mani baltu», lai atgādinātu par neredzīgo cilvēku uzdrīk-

stēšanos un varēšanu, par iespēju būt neatkarīgiem, patstāvīgiem un reizē arī vieniem, gan savā vidē, gan sabiedrībā veidojot veiksmīgu sadarbību un saskarsmi starp dažādām sabiedrības grupām. Latvijas Neredzīgo biedrības Jelgavas teritoriālās organizācijas (TO) vadītāja Ilze Makarova-Makaronoka savā uzrunā viesiem uzsvēra biedru, brīvprātīgo un sadarbības partneru lomu biedrības veiksmīgai pastāvēšanai. Pasākuma laikā tika atklāta Latvijas Neredzīgo bibliotēkas fotoizstāde «Klusie vēstures veidotāji». Fotoizstāde ir daļa no projekta, kurā izdota grāmata audio formātā, palielinātajā drukā un Braila rakstā. Tajā tiek godinātas 30 ievērojamas personības, kuras sniegušas lielu ieguldījumu dažādās sabiedrības darbības jomās, veicinot Latvijas neredzīgo kopienas attīstību. Ar zīmējumu izstādi ««Paralēlā pasaule» Militārās tehnikas vēsture zīmējumos, kas tapuši no 1988. — 1995. gadam» Jelgavas filiālbibliotēku arī pārstāvēja lasītājs Ivs Vaļģis. Ivs ir militāro lietu pazinējs, tāpat, neskatoties uz redzes problēmām, aktīvi vada Jelgavas novada Līvberzes pamatskolas Jaunsardzes pulciņu.

Jelgavas filiālbibliotēka saņēmusi paziņojumu no UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK), ka pēc saņemtā pieteikuma izvērtēšanas apstiprināta «Stāstu bibliotēkas» tīklā. Tas nozīmē, ka turpmākos divus gadus, kas ir projektā paredzētais laiks, bibliotēka rīkos mantojuma izziņāšanai un stāstīšanas tradīcijai veltītus pasākumus. Bibliotēka arī būs tiesīga izmantot UNESCO LNK tīkla «Stāstu bibliotēkas» logo. Pirmais pasākums, uz kuru aicināti bibliotēkas stāstnieki, Latvijas Neredzīgo biedrības Jelgavas TO biedri un citi interesenti notiks jau janvārī un tā tēma «Jelgava. Mana Zemgales pārle». Sekojiet informācijai par precīzu datumu un laiku!

Ar Ziemeļvalstu literatūras nedēļu, kas aizsākās 11. novembrī, uzsākām lasījumus,

kuru tēma šogad bija «Svētki Ziemeļvalstīs». Pie mazākajiem lasītājiem gājām ciemos un *Rīta stundā* iepriecinājām ar stāstu «Pepija svin dzimšanas dienu» no zviedru rakstnieces Astridas Lindgrēnes grāmatas «Grāmata par Pepiju Garzeķi». Savukārt *Krēslas stundā* pulcējām savus lasītājus uz dāņu rakstnieces Kārenas Blik-senas romāna «Bebetes svētki» fragmenta priekšā lasīšanu. Laikā, kad visa Latvija vairāk kā citos gada mēnešos piedzīvo valstisku svētku noskaņu, kopā nāksana un grāmatu lasīšana sveču gaismā arī mūsu bibliotēkā radīja īpašu gaisotni. Ziemeļvalstu literatūras nedēļu noslēdzām ar dažādiem saskarsmes jautājumiem un tējas malakošanu saviesīgās sarunās.

Esam pateicīgi jelgavniekam un vēstur-
niekam Andrim Tomašūnam, kas atsaucās Jelgavas filiālbibliotēkas aicinājumam piedalīties Latvijas dzimšanas dienai veltītajā pasākumā «Ar dziesmām un stāstiem par Latviju». 19. novembrī pulcējamies kopā, lai katrs atsevišķi un visi kopā izbaudītu Andra Tomašūna vēsturiski izzinošos stāstus par Jelgavu. Protams, ka šādi stāsti satuvina, jo to pamatā ir arī mūsu bibliotēkas lasītāju pieredze un atmiņas. Kopā ar Latvijas Neredzīgo biedrības Jelgavas TO ansambli dziedājām dziesmas Latvijai un Jelgavas filiālbibliotēka ir patiešām gandarīta, par svētku sajūtu dāvāšanu saviem lasītājiem!

Decembra pirmajā svētdienā aizdegsim pirmo sveci Adventa vainagā, noliksīm malā ikdienas rūpes un centīsimies izsargnot katrs savu Ziemassvētku stāstu. Gada pēdējais mēnesis mums kā vienmēr atnesīs daudz svētkus, jaunas cerības un apņemšanos nākamajā gadā padarīt kaut ko vēl labāk, vēl īstāk, vēl patiesāk. Jelgavas filiālbibliotēka saviem lasītājiem un draugiem novēl sagaidīt jauno gadu ar pozitīvām domām un sajūtām un saka paldies visiem par kopā būšanu 2019. gadā!

VĒL VIENA APSŪDZĪBA KOMUNISTISKAJAM REŽĪMAM

Ivars Ozoliņš

Braila raksta nodaļas galvenais redaktors

Pie lasītājiem Braila rakstā nonākusi Andras Manfeldes grāmata «Mājās pārnāca basa». Ja kāds no jums ir lasījis Melānijas Vanagas grāmatu «Veļupes kras-tā» un Andras Manfeldes pirmo grāmatu «Zemnīcas bērni» par izsūtītajiem Sibīrijā un uzskata, ka nu jau pietiek par šo tēmu, tad tomēr es iesaku izlasīt arī šo grāmatu, jo tajā līdztekus daudzu dzīves apstākļu un notikumu aprakstam nozīmīga vieta ierādīta emocijām un gadiem ilgstoša nepārtraukta bada mocībām. Bada Sibīrijas izsūtījumā labi raksturo šāds fragments: «No salušiem, nemizotiem kartupeļiem un citkārt no graudu riekšas māte vāra zupu. Šis strebeklis tik uz brīdi aizpilda tukšumu. Vēders kā atvars griež savu badīkļa griežamo, un nekā cita vairs nav. Ne atmiņu, ne ilgu, ne sapņu. Tikai bads.» Domās un sarunās dominē dažādi pārtikas produkti, kas ēsti Latvijā un kas nav paņemti līdzī, it īpaši speķis, kas būtu vislabākais aizdars gandrīz pilnīgām kaloriju iztrūkumam no balandām, nātrēm un kartupeļiem vāritā ēdienā. Kāds izsūtītais par piedzīvoto kaunu, ko viņš nevar aizmirst visu mūžu un kas mokoši viņam rādās murgos, saka: «Nekas man dzīvē tik smags vairs nav bijis jādara, kā, pārnākot mājās, savām izsalkušajām meitām pateikt: man nav nekā.»

A. Manfelde saka, ka palikt dzīvam salā, badā un verdzībā nozīmē uzvarēt. Mēs to nedrīkstam aizmirst, un mums to zināt nozīmē caur šo mūžīgo piemiņu mūsu priekšteču uzvaru mantot.

Mums jāsaprot, ka mūsu valsts un tautas traģēdijas cēlonis bija krievu imperiālisms, kas gadsimtu gaitā neatkarīgi no valsts pārvaldes formas (cariski muižnieciskais vai komunistiskais režīms) sevi ir apliecinājis kā mazākumtautu pārkrievo-tāju, to valodu un kultūru iznīcinātāju. Pretstatā — Vācijas piemērs. Arī Hitlera fašistiskais režīms bija imperiālistisks, bet vācieši ar to ir tikuši galā, viņi nožēlo un nosoda šo savas pagātnes posmu. Šā gada 1. septembrī, piedaloties Polijā atceres pasākumā sakarā ar Otrā pasaules kara sākumu 1939. gada 1. septembrī, kad Vācija uzbruka Polijai, Vācijas prezidents Franks Valters Šteinmeijers teica: «Vācieši nekad neaizmirsīs un vienmēr jutīsies atbildīgi par Polijā pastrādātajiem noziegumiem pret cilvēci. Šos noziegumus izdarīja nevis kaut kādi anonīmi fašisti, bet vācieši.» Šādu grēksūdzi no augstprātīgi paštaisnajiem krievu šovinistiem mēs nekad nesagaidīsim. Staļins bija tikai aizsegs viņu ļaundarbībai. Krievu šovinisti uzskatīja, ka 1917. gadā apvērsumu Krievijā ebreji un latvieši izdarīja priekš sevis, nobīdīja malā krievus un ieņēma vairumu vadošo amatu valsts pārvaldē, tautsaimniecībā un bruņotajos spēkos. Tāpēc trīsdesmitajos gados viņi uzsāka masveida genocīdu pret latviešiem, bet ebrejiem ķerties klāt tik strauji vēl neuzdrošinājās. Ebrejus novākt Staļina aizsegā viņi mēģināja 1953. gada sākumā. Es varu liecināt, ka janvārī un februārī pa Maskavas radio katru dienu bija dzirdama rīdīšanas kampaņa pret ebrejiem, kas pēkšņi aprāvās pēc Staļina nāves, 5. martā neskaidros apstākļos, iespējams,

tika novākts. Krievu ambīcijas uz domnanci absolūti visā četrdesmitajos un piecdesmitajos gados ieguva neiedomājamus apmērus — viņi apgalvoja, ka visus svarīgākos jaunāko laiku atklājumus visās zinātņu nozarēs ir izdarījuši krievi, pa radio katru dienu skanēja gandrīz vienīgi

krievu mūzika, gan tautasdziesmas, gan klasiskā mūzika. Šī uzmācīgā tieksme cildināt krievu nozīmīgumu un pārākumu parādās arī PSRS himnā. Tās pirmās divas rindas ir šādas:

*Союз нерушимый республик свободных
Сплотила навеки великая Русь.*

ATPŪTAS BRĪŽIEM

MĪKLU MEISTARS

Ilze Kārklīņa

LNerB Liepājas filiālbibliotēkas vadītāja

Jau daudzus gadus Liepājas filiālbibliotēkas lasītāja **Gunāra Gūžas** oriģinālmīklas tiek minētas Latvijas Radio 1 mīklu minēšanas raidījumā «Greizie rati» un gūst gan dalībnieku augstu novērtējumu, gan raidījuma balvas. Šogad Gunāra radītās mīklas mēģinājām uzminēt arī vienā no Liepājas filiālbibliotēkas audioliteratūras pulciņa pasākumiem. Gunāra mīklās netrūkst humora un atjautības, tās rodas ikdienas dzīves situācijās vērojot dabu un cilvēkus. Var tikai apbrīnot mīklu radītāja iztēles spilgtumu, tēlainību un prasmi visparastākajās lietās un parādībās saskatīt to poētisko pusi. Šādi — ar asprātīgām vārdu spēlēm — Gunārs dod savu artavu latviešu valodas popularizēšanā, parādot tās bagātību un daudzveidību.

Gunāra Gūžas oriģinālmīklas

- Zaldātu armija stāv uz vienas kājas. Vieniem tikai vairogi, otriem tikai šķēpi.
- Nav ne jāiet ne jābrauc, bet paciemties var.
- Kas ir sliņķa mīļākais četrkājainais draugs.
- Gruzis gliemeža guļamistabā.
- Ko dārzā sauc par lielo sliņķi?
- Kur galva ir, tur bārdas nav, bet bārda ir tur, ko par galvu nenosauksi.
- Nams ar lodziņiem uz pagātņi.
- Kas kopīgs zirgam un ābelei?
- Kam caur aci aste aug?
- Mežs akvārijā.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.